

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ҒЫЛЫМ КОМИТЕТІ
Ш.Ш.УӘЛИХАНОВ АТЫНДАҒЫ ТАРИХ
ЖӘНЕ ЭТНОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ

«EDU.E-HISTORY.KZ»

ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҒЫЛЫМИ ЖУРНАЛЫ

№ 4(20) қазан-желтоқсан 2019
ISSN 2710-3994

Бас редактор:
Қабылдинов Зиябек Ермұқанұлы

Редакциялық алқа:

- Абашин Сергей Николаевич – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Санкт-Петербургтегі Европа университеті (Ресей)*
- Абдырахманов Толобек Абылович – тарих ғылымдарының докторы, профессор, И. Арабаев атындағы Қызғыз мемлекеттік университетінің ректоры. (Қырғызстан)*
- Аяған Бүркітбай Ғелманұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институты директорының орынбасары. (Қазақстан)*
- Әлімбаев Нұрсан – тарих ғылымдарының кандидаты, профессор, Қазақстан Республикасы Орталық мемлекеттік музейінің директоры. (Қазақстан)*
- Әбусейтова Меруерт Қуатқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Р. Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының «Тарихи материалдарды зерттеу» орталығының директоры. (Қазақстан)*
- Әбіл Еркін Аманжолұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Мемлекет тарихы институтының директоры. (Қазақстан)*
- Голден Кэтті Стромайл (Kathie Stromile Golden) – PhD, Миссисипи өңірлік мемлекеттік университеті (Mississippi Valley State University) (АҚШ)*
- Кәрібаев Берекет Бақытжанұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, «Қазақстан тарихы» кафедрасының меңгерушісі. (Қазақстан)*
- Қожамжарова Дария Пернешқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, М. Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан университетінің ректоры. (Қазақстан)*
- Кожирова Светлана Басиевна – саясаттану ғылымдарының докторы, профессор, Фудан Университетінің Қытай және Орталық Азияны зерттеу орталығының мен «Астана» ХҒК бірлескен директоры (Қазақстан)*
- Козодой Виктор Иванович – тарих ғылымдарының докторы, профессор. (Ресей)*
- Көкебаева Гүлжауһар Какенқызы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР БҒМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты (Қазақстан)*
- Көмеков Болат Ешмұхамедұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті Халықаралық қытшақтану институтының директоры, Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Қазақстан)*
- Матыжанов Кенжехан Ісләмжанұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА корр.-мүшесі, М.О. Әуезов атындағы әдебиет және өнер институтының директоры. (Қазақстан)*
- Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания)*
- Муртазаева Рахборхон Хамидқызы – тарих ғылымдарының докторы, Мирзо Ұлықбек атындағы Өзбекстан ұлттық университеті «Өзбекстан тарихы» кафедрасының профессоры. (Өзбекстан)*
- Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – PhD доктор, Гданьск қаласындағы Екінші дүниежүзілік соғыс мұражайының ғылыми қызметкері. (Польша)*
- Римантас Желвис (Želvyys Rimantas) – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Вильнюс педагогикалық университеті (Литва)*
- Самашев Зайнолла Самашұлы – археолог, тарих ғылымдарының докторы, профессор, Герман археология институтының корр.-мүшесі. ҚР БҒМ ҒК Ә. Марғұлан атындағы Археология институты. (Қазақстан)*
- Сайлан Болат Санабайұлы – тарих ғылымдарының докторы, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті. (Қазақстан)*
- Смағұлов Оразақ Смағұлұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, Балон ғылым академиясының корр.-мүшесі, Ш.Ш. Уәлиханов атындағы сыйлықтың лауреаты, ғылым мен техниканың еңбек сіңірген қайраткері, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің профессоры. (Нұр-Сұлтан, Қазақстан)*
- Сыдықов Ерлан Бәтташұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің ректоры. (Қазақстан)*
- Таймағамбетов Жәкен Қожахметұлы – тарих ғылымдарының докторы, профессор, ҚР ҰҒА академигі, ҚР Ұлттық музейі. (Қазақстан)*

Жауапты редактор:
Қаипбаева Айнагүл Толғанбайқызы

Ғылыми редактор:
Қозыбаева Махаббат Мәлікқызы

Редактор:
Кубеев Рустем Жаулыбайұлы

Жауапты хатшы:
Қоңқабаева Арайлым

Техникалық хатшы:
Хумарзах Алтынбек

Главный редактор:
Кабульдинов Зиябек Ермуханович

Редакционная коллегия:

- Абашин Сергей Николаевич – доктор исторических наук, профессор, Европейский университет в Санкт-Петербурге (Россия)*
- Абдырахманов Толобек Абылович – доктор исторических наук, профессор, ректор Кыргызского государственного университета им. И. Арабаева (Кыргызстан)*
- Алимбай Нурсан – кандидат исторических наук, профессор, директор Центрального государственного музея Республики Казахстан (Казахстан)*
- Абусеитова Меруерт Хуатовна – доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Республиканского центра по изучению исторических материалов Института востоковедения имени Р.Б. Сулейменова (Казахстан)*
- Абиля Еркин Аманжолович – доктор исторических наук, профессор, директор Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)*
- Аяган Буркитбай Гелманович – доктор исторических наук, профессор, заместитель директора Института истории государства КН МОН РК (Казахстан)*
- Голден Кэтти Стромиле (Kathie Stromile Golden) – PhD, Государственный университет долины Миссисипи (Mississippi Valley State University) (США)*
- Исмагулов Оразак Исмагулович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, член-корр. Болонской академии наук, лауреат премии им. Ч.Ч. Валиханова, заслуженный деятель науки и техники, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (г. Нур-Султан, Казахстан)*
- Карибаев Берекет Бахытжанович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, заведующий кафедрой истории Казахстана, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)*
- Кожамжарова Дария Пернешовна – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Южно-Казахстанского университета им. М.Ауэзова (Казахстан)*
- Кожирова Светлана Басиевна – доктор политических наук, профессор, содиректор Центра исследования Китая и Центральной Азии Фуданьского Университета и МНК «Астана», руководитель Центра китайских и азиатских исследований (Казахстан)*
- Козодой Виктор Иванович – доктор исторических наук, профессор (Россия)*
- Кокебаева Гульжаухар Какеновна – доктор исторических наук, профессор, главный научный сотрудник Института истории и этнологии им. Ч.Ч.Валиханова КН МОН РК (Казахстан)*
- Кумеков Болат Ешимхамбетович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, директор Международного института кипчаковедения Казахского национального университета имени аль-Фараби, профессор Евразийского национального университета имени Л.Н. Гумилева (Казахстан)*
- Матыжанов Кенжехан Слямжанович – доктор филологических наук, профессор, чл.-корр. НАН РК, директор Института литературы и искусства им. М. Ауэзова (Казахстан)*
- Моррисон Александр (Morrison Alexander) – PhD, профессор Оксфордского университета (Великобритания) Муртазаева Рахборхон Хамидовна – доктор исторических наук, профессор кафедры «Истории Узбекистана» Национального университета Узбекистана имени Мирзо Улугбека. (Узбекистан)*
- Панто Дмитрий (Panto Dmitri) – доктор PhD, профессор, главный специалист научного отдела Музея Второй мировой войны г. Годаньска (Польша)*
- Римантас Желвис (Želvyys Rimantas) – доктор педагогических наук, профессор, Вильнюсский педагогический университет (Литва)*
- Самашев Зайнолла Самашевич – археолог, доктор исторических наук, профессор, чл.-корр. Германского археологического института. Институт археологии им. А.Маргулана КН МОН РК (Казахстан)*
- Сайлан Болат Санабаевич – доктор исторических наук, Казахский национальный университет им. аль-Фараби (Казахстан)*
- Сыдыков Ерлан Батташевич – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, ректор Евразийского национального университета им. Л.Н. Гумилева (Казахстан)*
- Таймагамбетов Жакен Кожажметович – доктор исторических наук, профессор, академик НАН РК, Национальный музей РК (Казахстан)*

Ответственный редактор:
Каипбаева Айнагуль Толганбаевна

Научный редактор:
Козыбаева Махаббат Маликовна

Редактор:
Кубеев Рустем Джаулыбайулы

Ответственный секретарь:
Конкабаева Арайлым Нурболатовна

Технический секретарь:
Хумарзах Алтынбек

Editor-In-Chief:

Kabuldinov Ziabek Ermukhanovich

Members of editorial board:

Abashin Sergei Nikolaevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, European University at St. Petersburg (Russia)
Abdyrakhmanov Tolobek Abylovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Rector of I. Arabaev Kyrgyz State University (Kyrgyzstan)

Alimbay Nursan – Candidate of Historical Sciences, Professor, Director of the Central State Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)

Abusseitova Meruert Khuatovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of the Republican Center for the Study of Historical Materials at R.B. Suleimenov Institute of Oriental Studies (Kazakhstan)

Abil Yerkin Amanzholovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)

Ayagan Burkhitbai Gelmanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Deputy Director of the Institute of History of the State CS MES RK (Kazakhstan)

Golden Kathie Stromile – PhD, Mississippi Valley State University (USA)

Ismagulov Orazak Ismagulovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Corresponding Member of Bologna Academy of Sciences, winner of Ch.Ch. Valikhanov Award, Honored Worker of Science and Technology, Professor of L.N. Gumilyov University (Kazakhstan)

Karibayev Bereket Bakhytzhonovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Head of the Department of History of Kazakhstan, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)

Kozhamzharova Daria Perneshovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the NAS of the Republic of Kazakhstan, rector of the M. Auezov South Kazakhstan University (Kazakhstan)

Kozhirova Svetlana Bassieva – Doctor of Political Science, Professor, Co-Director of the Center for the Study of China and Central Asia of Fudan University and the International Scientific Complex of the National Company "Astana", Head of the Center for Chinese and Asian Studies (Kazakhstan)

Kozodoi Viktor Ivanovich – Doctor of Historical Sciences, Professor (Russia)

Kokebayeva Gulzhaukhar Kakenovna – Doctor of Historical Sciences, Professor, chief researcher at Ch.Ch. Valikhanov Institute of History and Ethnology CS MES RK (Kazakhstan)

Kumekov Bolat Eshmukhambetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Director of the International Institute of Kipchak Studies of the Al-Farabi Kazakh National University, Professor at L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)

Matyghanov Kenzhekhan Slyamzhanovich – Doctor of Philology, Professor, Corresponding Member of the NAS RK, Director of M. Auezov Institute of Literature and Art (Kazakhstan)

Morrison Alexander – PhD, Professor, University of Oxford (UK)

Murtazayeva Rakhborkhon Khamidovna – doctor of Historical Sciences, Professor at the Department of «History of Uzbekistan» of Mirzo Ulugbek National University of Uzbekistan. (Uzbekistan)

Panto Dmitri – PhD, researcher at the Museum of the Second World War in Gdansk (Poland)

Rimantas Želvys – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Vilnius Pedagogical University (Lithuania)

Samashev Zainolla Samashevich – archaeologist, Doctor of Historical Sciences, Professor, Corresponding Member of German Archaeological Institute. A. Marghulan Institute of Archeology CS MES RK (Kazakhstan)

Sailan Bolat Sanabayevich – Doctor of Historical Sciences, Al-Farabi Kazakh National University (Kazakhstan)

Sydykov Erlan Battashevich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, Rector of L.N. Gumilyov Eurasian National University (Kazakhstan)

Taimagambetov Zhaken Kozhakhmetovich – Doctor of Historical Sciences, Professor, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Kazakhstan, National Museum of the Republic of Kazakhstan (Kazakhstan)

Executive Editor:

Kaipbayeva Ainagul Tolganbayevna

Scientific Editor:

Kozybayeva Makhabbat Malikovna

Editor:

Kubeyev Rustem Dzhaulybayevich

Executive Secretary

Konkabayeva Arailym Nurbolatovna

Technical secretary:

Khumarzak Altynbek

ЎЗБЕКСТАНДАҒЫ ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ДАМУЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ

Жарқынбаева Р.С.¹, Байжанова С.Н.²

¹Т.ғ.д., әл-Фараби ат. ҚазҰУ проф.

E-mail: r_seidali@mail.ru

²әл-Фараби ат. ҚазҰУ магистранты

E-mail: bayzhanova.samal@gmail.com

Аңдатпа. Өзбекстан Республикасы өзінің геосаяси және экономикалық маңыздылығына, табиғи және адами ресурстарына байланысты халықаралық назарын өзіне аударады. 28 жылдық тәуелсіз Өзбекстанның халқы шетелдік және аймақтық зерттеушілердің басты назарына айналды. Мақала Өзбекстан Республикасының білім беру жүйесінің дамуының ерекшеліктеріне арналған. Білім беру жүйесінің нормативтік-құқықтық жағы, негізгі өзгерістері қарастырылды. Қазіргі таңда Өзбекстан білім беру жүйесін модернизациялауға назар аударғаны көрсетілген. Постсоветтік кеңістікте Өзбекстан білім беру жүйесіне қаржы құюдан алдығы орынды иеленеді, бірақ соған қарамастан халықты жоғары біліммен қамтамасыз етуде және гендерлік сәйкессіздікте кедергілер кездеседі.

Түйін сөздер: Орталық Азия, аймақ, Өзбекстан, білім жүйесі, реформа, модернизация, серіктестік.

ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

Жарқынбаева Р.С.¹, Байжанова С.Н.²

¹доктор исторических наук, профессор, КазНУ им. аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан

E-mail: r_seidali@mail.ru

²магистрант, КазНУ им. аль-Фараби.г. Алматы, Казахстан,

E-mail: bayzhanova.samal@gmail.com

Аннотация. Республика Узбекистан привлекает пристальное международное внимание в силу своего геополитического и экономического значения, природных и человеческих ресурсов. Население За двадцать восемь своего независимого существования Узбекистан стал объектом серьезного внимания со стороны зарубежных и региональных исследователей.

Статья посвящена особенностям развития системы образования республики Узбекистан. Рассмотрены нормативно-правовые основы развития системы образования, основные изменения.

В статье показано, что в настоящее время в Узбекистане очень большое внимание уделяется модернизации системы высшего образования. Узбекистан является одним из лидеров на постсоветском пространстве по инвестированию средств в систему образования, но существуют определённые проблемы в охвате населения высшим образованием и гендерной диспропорцией.

Ключевые слова: Центральная Азия, регион, Узбекистан, система образования, реформы, модернизация, сотруничество.

FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

Zharkynbayeva R.¹, Baizhanova S.²

¹Doctor of Historical Sciences, Professor, al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan,
E-mail: r_seidali@mail.ru

²Master's Student, al-Farabi Kazakh National University. Almaty, Kazakhstan,
E-mail: bayzhanova.samal@gmail.com

Abstract. The Republic of Uzbekistan attracts close international attention due to their geopolitical and economical importance, natural and human resources. Over the 28 years of independence the population of the Republic of Uzbekistan becomes the object of straight attention from foreign and regional researches.

The article focuses on the characteristics of the education system development of the Republic of Uzbekistan. The legislative bases of the education system development and its changes are considered. The article shows close attention to the process of modernization of higher education system. The Republic of Uzbekistan occupies one of the leading position in the post-Soviet area on investing in the education system, nevertheless there are several problems in the issues of literacy rate and gender imbalance.

Keywords: Central Asia, region, Uzbekistan, education system, reform, modernization, cooperation.

Кіріспе

Өзбекстан тәуелсіздік алғалы білім беру жүйесінің жетілуіне, сапасының жақсаруына көп мән беріп келе жатыр. Елдегі алғашқы заңдардың бірі «Білім туралы» және «Өзбекстан Республикасының мемлекеттік жастар саясаты туралы» заңдардың қабылдануының өзі де кездейсоқ емес. 1991 жылы 20 қарашада Өзбекстан Республикасында «Өзбекстан Республикасының мемлекеттік жастар саясатының негізі» туралы заң қабылданды, бұл деген елдегі жастардың шағармашылық өрісін ашу елдің басты саясаты екенін көрсетті.

Теориялық-әдістемелік негізі

Зерттеудің әдістемелік негізі тарихилық пен шынайылық болып табылады. Өзбекстандағы білім беру жүйесіндегі көптеген өзгерістерді есептей отырып, тарихилықтың ұстанымы дамуы мен эволюциясына әсер етіп, өзгеру динамикасын көруге болады. Объективтілік қағидасы тәуелсіздік жылдарындағы Өзбекстан Республикасындағы білім беру жүйесінің реформалаудағы маңыздылығын бағалауға мүмкіндік береді. Бұл мәселені зертеуде келесі зерттеу тәсілдері қолданылды: аналитикалық, нақты-тарихилық, салыстырмалы-тарихилық, мәселелі-хронологиялық.

Негізгі бөлім

Республикадағы білім беру жүйесінің дамуындағы нормативтік-құқықтық негіздер

Өзбекстан Республикасы Орталық Азиядағы халық өте тығыз оранласқан аймақ болып табылады. 2019 жылдың 1 қаңтардағы Өзбекстан Республикасындағы халық саны 33 255 538 адам, халқының 18 345 536 адам жастар әлеуетін құрайды. Осы орайда халықтың 55% жастар құрайтынын көреміз [1].

Білім беруді реформалаудың стратегиялық идеялары Өзбекстан Республикасының "Білім туралы" Заңында (1992 жылғы шілдеде қабылданған, ал 1997 жылғы тамызда оның жаңа

редакциясы бекітілді), Өзбекстан Республикасының Конституциясында және басқа да заң актілерінде көрініс тапты. Өзбекстанның "білім туралы" заңы білім беруді мемлекеттің басымдығы ретінде жариялайды және барлық азаматтар үшін білім алуға тең құқықтарға кепілдік береді. Бастауыш және орта білім тегін және міндетті болып табылады.

Модельдің бастамашысы болып табылатын "Каримовтың моделі" деп аталатын Тәуелсіздік кезеңінде білім берудің жаңа жүйесін құру қолданыстағы білім беру жүйесін реформалау жоспарын қабылдаумен жүзеге асырыла бастады. 1997 ж. 6 қазанда Өзбекстан Республикасы Президентінің "білім беру жүйесін түбегейлі реформалау және кадрларды даярлау, кемелді ұрпақты тәрбиелеу туралы" жарлығы шықты, ол білім беру саласындағы реформаларға түрткі болды. Елімізде 1997 жылы қабылданған кадрларды даярлау жөніндегі ұлттық бағдарлама - білім берудің жаңа доктринасы әзірленді. Жаңа идеологиялық саясатқа сәйкес парламент 1997 жылдың тамызында "кадрларды даярлау жөніндегі ұлттық бағдарлама туралы" заңды қабылдағаннан кейін елдің білім беру жүйесін реформалау басталды.

Республикада білікті жұмысшы кадрларды үздіксіз даярлау жүйесі іске асырылуда. "Усто – Шогирид" әдісі бойынша оқытудың дәстүрлі түрі дамуда. Кадрларды даярлаудың ұзақ мерзімді ұлттық бағдарламасына сәйкес жалпы орта білім берудің мемлекеттік білім беру стандарттары әзірленді.

1999-2000 оқу жылынан бастап екі сатылы жоғары білім енгізіледі: бакалавриат, кемінде төрт жыл және бакалавриат негізінде кемінде екі жыл магистратура. Халықаралық стандартқа негізделген "жоғары білім", "жоғары білім бағыттары мен мамандықтарының жалпы мемлекеттік стандарты" әзірленіп, қабылданды.

Өзбекстан жастарының шетелде білім алу мүмкіндігі бар. 1997 жылы И. Каримовтың бастамасымен жастарға шет елдерде, атап айтқанда Еуропа мен Жапонияда білім алуға мүмкіндік беретін "Умид" қоры құрылды. И.Каримовтың қызметі кезінде (1997-2003 жылдар) АҚШ, Ұлыбритания, Германия, Франция, Италия және Жапония жоғары оқу орындарында бакалавриат және магистратура курстарында 800-ге жуық жасөспірім мен қыздар оқудан өтті.

Сонымен қатар, ақпараттық қызметтің деректері бойынша "Centre1.com" бір жылдан кейін Қордың қаржыландырылуына байланысты проблемалар пайда болды. Банкроттықты болдырмау үшін " Умид ""Устоз" қорымен біріктірілді. Көптеген студенттер оқуды аяқтағаннан кейін Батыста қалды және қор жаппай қайтарылмаудан кейін жабылды – 800 студенттің үштен екісі елге оралды, және олар міндетті бес жылдық жұмыс істеуді аяқтағаннан кейін көп ұзамай Өзбекстаннан кетті [2].

2003 жылдың 1 шілдесінде "Умид" қорының базасында Өзбекстан Республикасы Президентінің "Болашақ жас педагогтар мен ғылыми кадрлардың біліктілігін арттыру және тағылымдамадан өту жүйесін жетілдіру туралы" Жарлығына сәйкес, болашақ жас педагогтар мен ғылыми кадрлардың біліктілігін арттыру жөніндегі "Истеъдод" Президент қоры құрылды.

Орталық Азия мемлекеттерінің арасында Өзбекстан білім беру жүйесіне қаражатты инвестициялау бойынша көшбасшы болып табылады. Соңғы онжылдықта Өзбекстан үкіметі білім беруді дамытуға ЖІӨ-нің 8,4% - дан 9,4% - ға дейін бөлді, бұл әлемдегі ең жоғары көрсеткіштердің бірі болып табылады % [3, 182-183].

Дүниежүзілік банктің 2014 жылғы есебі бойынша, білім беруге арналған бюджеттік қаржының жалпы мөлшері ЖІӨ – нің 8% – ға жуығын құрайтынына қарамастан-әлемдегі ең жоғары көрсеткіштердің бірі, жоғары білім беруге келетін осы шығыстардың үлесі ЖІӨ-нің тек 0,4 пайызын-әлемдегі ең төмен көрсеткіштердің бірі құрайды. Халықаралық шаралар бойынша оқытушылардың жалақысы төмен (айына 365 АҚШ долларынан), ал студенттер барлық жерде жақсы стипендия алады(130 АҚШ долларына дейін). Бұл қаржылық бөлу Дүниежүзілік банк мамандарының пікірінше, халықаралық практикамен тарайды және жоғары білім беру жүйесін

тиімді басқаруға ықпал етпейді [4, 13-б.].

Өзбекстан Республикасының 2019 жылға мемлекеттік бюджетін жобалау жоспарында шығынның 54 % әлеуметтік салаға, оның ішінде 26,5 % білім беру саласына жұмсалып жоспарлануда [5].

Білім беру саласына бағытталатын сыртқы және ішкі инвестициялардың негізгі үлесі орта және арнайы кәсіптік білім беруді дамытуға, атап айтқанда кәсіптік колледждер мен академиялық лицейлердің құрылысына бағытталды.

Өзбекстан Республикасының Білім беру жүйесіндегі өзгерістер.

2019 жылы Өзбекстан Республикасы Жоғары және орта арнайы білім министрлігінің сайтынан 88 ЖОО көрсетілген [6]. Ағылшын тілінде оқыту жүргізіледі: Вестминстер университеті, Сингапур менеджментті дамыту институты, Турин политехникалық университеті, Корея Республикасының Инха университеті. Орыс тілінде оқытады: Ресей мұнай және газ университеті, Мәскеу мемлекеттік университеті, Ресей экономикалық университеті [7]. Өзбекстанда 3 жоғары ислам оқу орындары бар: Ташкент Ислам университеті, Имам Бухари атындағы Ташкент Ислам институты және 2017 ж. 7 маусымында басшылықтың тағайындауымен Бухарадағы Мири Араб медресесі «жоғары медресе» атанды, сондай-ақ 9 арнайы мамандырылған мұсылман мектептері бар.

Сонымен қатар, Дүниежүзілік банктің баяндамасында атап өтілгендей, Өзбекстанның жоғары білім беру жүйесі еңбек нарығына ЖОО түлектерін талап етілгеннен әлдеқайда аз жеткізеді. Қазіргі уақытта Өзбекстанда жыл сайын 70-тен 80 мыңға дейін маман жоғары білім алуда. Бұл 2000-2001 оқу жылында белгіленген сектордың ең төмен көрсеткішінен екі есе артық.

Алайда, жоғары білім беру жүйесімен қамту бойынша 9%-ға жуық көрсеткішке ие Өзбекстан соңғы орындарда әлі де қалып отыр және бұл ретте тәуелсіздік алған сәтке дейінгі жағдай бойынша жоғары білім беру жүйесімен қамтудың осы көрсеткіші 17% - ды құраған кездегі өзінде жеңіліске ұшырайды. Салыстыру үшін, Өзбекстанмен көршілес елдерде жоғары білім беру жүйесімен қамту 40-50% - ды құрайды, ал Ресей мен ЭЫДҰ-ның (ОЭСР) кіріс деңгейі жоғары елдерінде бұл көрсеткіш 75% - ға жуықты құрайды [3, с.16].

Оқу орындарының жетіспеушілігін ескере отырып, жоғары оқу орындарына түсу кезіндегі бәсекелестік өте қатаң болып табылады. Өзбекстан ұлттық университетінде бірінші курс студенттерін қабылдау бойынша конкурс орта есеппен 2016-2017 оқу жылында 9,5 талапкерді құрады. Сонымен қатар, Үкіметтегі мансапқа жету үшін баспалдақ болып саналатын тарих факультетіне барлығы 45 орын болған жағдайда 1017 адам түсуге ниет білдірді [8].

Өзбекстандағы мектеп және орта арнайы білім беру мекемелерінің түлектері үшін жоғары білімнің қолжетімділігі бірнеше факторлармен шектеледі:

- мемлекеттік гранттар бойынша оқу үшін ғана емес, сондай-ақ ақылы негізде жоғары білім беру мекемелеріне қабылдау үшін квоталардың шектеулі санын белгілеу;

- әрбір жоғары оқу орны үшін жеке шектік өлшемдері белгіленетін тесттік сынақтардың нәтижелері бойынша жүргізіледі. Мұндай екі жақты шектеу жүйесінің нәтижесінде бір ЖОО-ға түсу үшін жоғары, бірақ жеткіліксіз балл жинаған талапкерлер осы баллдармен ұқсас бейіндегі басқа ЖОО-ға түсуге мүмкіндігі жоқ;

- ақылы түрде оқитын адамдар үшін оқу ақысы салыстырмалы түрде жоғары- келісім-шарт негізінде. Бірақ оқу ақысы жылына 400-800 АҚШ долларын құраса да, аз қамтамасыз етілген отбасылар үшін ол тиімсіз. Білім беру кредиттерін алудың қазіргі жүйесі аз қамтылған отбасылар үшін іс жүзінде қолжетімсіз;

Өзбекстан Республикасында Дүниежүзілік банктің деректеріне сәйкес жоғары білім беру жүйесімен жалпы қамту төмендеді (1991 жылғы 17% - дан 2011 жылы 9% - ға дейін) және өңірлік және халықаралық стандарттар бойынша төмен болды. Қазақстан мен Қырғыз Республикасы

тиісінше 40 және 49% қамту дәрежесіне ие болды. Өзбекстанның білім беру жүйесінің бастапқы және орта деңгейінде мектеп жасындағы халықты жүз пайыздық қамту қамтамасыз етілген .

Ел президенті Шавкат Мирзиёев қызметке кіріскен сәттен бастап жоғары білім реформасына елеулі көңіл бөледі. Өзбекстан Республикасы Президентінің міндетін атқарушы Ш. Мирзиёев 2016 жылғы 14 қыркүйекте Өзбекстан Республикасының "Мемлекеттік жастар саясаты туралы" Заңына қол қойды. Заңда дарынды және талантты жастарды қолдауға ерекше көңіл бөлінген (25-бап. Дарынды және талантты жастарды мемлекеттік қолдау). "дарынды және талантты жастардың білім беру және ғылыми-зерттеу мекемелерінде, оның ішінде шет елдерде оқыту, қайта даярлау және тағылымдамадан өту бағдарламаларына конкурстық негізде қол жеткізуін қамтамасыз ету" [9].

Кадрларды даярлау жүйесін одан әрі жетілдіру, елдің экономика салалары мен әлеуметтік саласын жоғары білікті мамандармен қамтамасыз ету үшін Өзбекстан Республикасы Президентінің бакалавриатқа жоғары білім беру мекемелерін қабылдау жөніндегі түсу тестілік сынақтарын жүргізуді жетілдіру, әділдік, объективтілік және ашықтық қағидаттары негізінде оларды өткізуді ұйымдастыру туралы қаулысы қабылданды. Атап айтқанда, 2018/2019 оқу жылынан бастап 1 тамыз бен 15 тамыз аралығында жоғары білім беру мекемелеріне қабылдау бойынша тест сынақтарын өткізу; мемлекеттік тестілеу орталығының ресми веб-сайтында қабылдау сынақтарының нәтижелерін оларды өткізгеннен кейін келесі күні жариялау; талапкерлерден ерекше талап ететін мәдениет, өнер, Дизайн, Бейнелеу және қолданбалы өнер, өнертану, Музыкалық білім беру, спорт және дене тәрбиесі саласындағы білім беру бағыттары бойынша қабылдауды жүзеге асыру [10].

Тәуелсіздік жылдары Өзбекстанда жоғары білім беру жүйесін жаңғырту және қайта құру, оған оқытудың қазіргі заманғы нысандары мен технологияларын енгізу, экономика салалары мен бөліктерінің талаптарына мамандарды даярлаудың бағыттары мен мамандықтарының бағдарлануын күшейту жөніндегі мақсатты кең ауқымды жұмыс жүзеге асырылды.

Сонымен қатар, Өзбекстан Республикасы Президентінің 2016 жылғы 8 қазандағы өкімімен құрылған жұмыс тобының қорытындысына сәйкес жоғары білім беру жүйесінің жай-күйін зерделеу бірқатар жоғары білім беру мекемелерінде ғылыми-педагогикалық әлеует, білім беру процесін оқу-әдістемелік және ақпараттық қамтамасыз ету қазіргі заманғы талаптарға сәйкес келмейді, материалдық-техникалық базаны жүйелі жаңартуды қажет етеді. Жоғары білім беру жүйесінде жетекші бейінді шетелдік ғылыми-білім беру мекемелерімен тығыз әріптестік байланыс орнату есебінен оқу процесіне халықаралық озық тәжірибені кеңінен енгізу, педагогикалық және ғылыми кадрлардың біліктілігін арттыру жөніндегі жұмыс тиісті түрде жүзеге асырылмайды.

Осыған байланысты Өзбекстан Республикасы Президентінің "Жоғары білім беру жүйесін одан әрі дамыту жөніндегі шаралар туралы" Қаулысы қабылданды және 2017-2021 жылдар кезеңіне арналған жоғары білім беру жүйесін кешенді дамыту бағдарламасы бекітілді. Бағдарламаға сәйкес 48 жоғары білім беру мекемесінде 2017-2021 жылдары оқу және ғылыми-зертханалық корпусстарды, спорт ғимараттарын және әлеуметтік-инженерлік инфрақұрылым объектілерін қоса алғанда, 180 объектіні салу, қайта жаңарту және күрделі жөндеу жөніндегі жұмыстар жүзеге асырылатын болады, 53 жоғары білім беру мекемелерінде кезең-кезеңімен 400 оқу зертханалары қазіргі заманғы оқу-зертханалық жабдықтармен жаратандырылатын болады, 7 жоғары білім беру мекемелерінде жоғары оқу орындары арасындағы ғылыми орталықтар пайда болады. 2017 — 2021 жылдар кезеңіне арналған жоғары білім беру жүйесін түбегейлі жетілдіру жөніндегі іс-шаралар жоспарына сәйкес, Өзбекстан студенттер санын 18% - ға арттыруға ниетті. 2017-2021 жылдары ел жоғары білімді дамыту жоспарына 1,7 трлн. қаржы бөлінеді

Өзбекстанның жоғары білім беру жүйесі бай және ұзақ тарихы бар болса да, өзбек жоғары

оқу орындарының халықаралық аренадағы бәсекеге қабілеттілігін арттыру үшін реформалар қажет болуы мүмкін (екі ең танымал жаһандық рейтингтік тізімде Өзбекстанның жоғары оқу орындары үздік 500 университеттер тізімінде жоқ) [3, 17-б.].

Білім беру мен оқыту сапасына тиімді мемлекеттік бақылауды белгілеу үшін Министрлер Кабинеті жанынан білім беру сапасын қадағалау жөніндегі мемлекеттік инспекция құрылады, оның негізгі міндеттері Білім беру-тәрбие процесінің, профессорлық-оқытушылық құрамның сапасын бақылау, білім беру жүйесінде кадрларды даярлау мен олардың біліктілігін арттыру саласындағы мемлекеттік саясатты іске асыру, сондай-ақ олардың ведомстволық бағыныштылығы мен меншік нысанына қарамастан білім беру мекемелерін аттестаттау мен мемлекеттік тіркеуді жүргізу болып табылады.

Президент Шавкат Мирзияев Өзбекстан Республикасы Президентінің "Истеъдод" Қорының перспективалық жас педагог және ғылыми кадрлардың біліктілігін арттыру жөніндегі қызметін одан әрі жетілдіру туралы Қаулыға қол қойды [13]. Құжатқа сәйкес, Өзбекстанда Өзбекстан Республикасы Президентінің "Истеъдод" қоры құрылды. Педагог және ғылыми кадрлардың біліктілігін арттыру мен тағылымдамадан өтуі, сондай-ақ жоғары білім беру мекемелерінің түлектерін магистратура және PhD бағдарламалары бойынша шетелдік жетекші білім беру және ғылыми мекемелерде оқыту 2017/2018 оқу жылынан бастап нысаналы бағдарлама негізінде жүзеге асырылатын болады.

Қазіргі уақытта Өзбекстанда И.Кәрімов атындағы республикалық қайырымдылық қоғамдық қоры жұмыс істейді. Қор 2016 жылдың қазан айында Тәуелсіз Өзбекстанның бірінші көшбасшысы Татьяна Каримова мен Лола Каримова-Тилляеваны мәңгі есте қалдыру мақсатында құрылды. Білім гранттары саласында Қор отандық және шетелдік жоғары оқу орындарында оқу үшін стипендиаттарды іріктеу жұмыстарын жүргізеді, оның ішінде құжаттарды қабылдауды, әнгімелесуді және тестілеуді ұйымдастырады. Жоғарыда көрсетілген міндеттерге сәйкес Қор дарынды жастарға гранттар беруді жүзеге асырады.

2017 жылдың қаңтар айында Қор Еуропа мен АҚШ жоғары оқу орындарында магистрлік бағдарлама бойынша білім алуға Қордың грантын алу үшін республиканың, сондай-ақ шет елдердің жоғары оқу орындарын сәтті аяқтаған және шет тілдерін меңгерген талантты және дарынды ер балалар мен қыздарды конкурстық іріктеудің басталғаны туралы жариялады. Конкурс келесі мамандықтар бойынша өткізілді: жаратылыстану ғылымдары (жаңартылатын энергия көздері және химия), су және жер ресурстарын басқару, машина жасау технологиясы, тамақ технологиясы, тамақ қауіпсіздігі, сәулет (қала құрылысы, сәулет ескерткіштерін қорғау және қалпына келтіру), дизайн (өнім дизайны, өнеркәсіптік және Сәулет дизайны), кескіндеме. Іріктеуге барлығы 300-ге жуық ізденуші қатысты. 2017 жылдың мамыр айында конкурстың 12 жеңімпазы жарияланды [11].

2019 жылы Өзбекстан жоғары оқу орындарының 300-ге жуық түлегі қатысты. Конкурстық іріктеу қорытындысы бойынша 2019 жылы Кәрімова Қорының білім гранттарына 10 жас өзбекстандық ие болды. Каримова 2017 және 2018 жж. Қорының алдыңғы гранттық бағдарламаларының қорытындысы бойынша қазіргі уақытта 22 Өзбекстаннан келген ұлдар мен қыздар Германияның, Италияның, Ресей мен Польшаның Фрайбург университеті, Анхальт университеті, Рур университеті, Турин политехникалық университеті, Мәскеу Сәулет мектебі, Зиген университеті, Познан өнер университеті және т.б. озық университеттерінде білім алуда [12].

Жоғары оқу орнынан кейінгі дайындық саласында да үлкен өзгерістер болып жатыр. Өзбекстан Республикасы Президентінің 2012 жылғы 24 шілдедегі УП-4456 "жоғары білікті ғылыми және ғылыми-педагогикалық кадрларды даярлау және аттестаттау жүйесін одан әрі жетілдіру туралы" Жарлығына сәйкес жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің екі сатылы жүйесінің орнына (ғылым кандидаты және ғылым докторы) 2013 жылдың 1 қаңтарынан бастап

жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің бір сатылы жүйесі енгізілді. "Білім беру үрдісінің бакалавриат және магистратура стандарттарына ауысуы, шын мәнінде, Кандидаттық диссертацияларды қорғауды артық етеді". Бұдан басқа, Өзбекстанда 2014 жылдан бастап ізденуші-стажер институтын, онда білім алушыларды ізденуші-аға ғылыми қызметкерлер институтына ауыстыра отырып, қысқарту, сондай-ақ жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің жаңа талаптарына сәйкес диссертациялық зерттеулер тақырыптарына аттестаттау және сыни сараптама жүргізу шешілді.

Өзбекстанның жаңа президенті Шавкат Мирзиевтің "жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесін одан әрі жетілдіру туралы" Жарлығында Өзбекстанның әлеуметтік-экономикалық даму қарқыны "бір сатылы жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру жүйесі жағдайында жинақталған тәжірибені осы саладағы бірқатар шет елдердің алдыңғы қатарлы тәжірибесін ескере отырып, қайта қарастыру қажеттілігін талап етеді" делінген. Бірқатар шет елдердің халықаралық практикасына сәйкес 2017 жылғы 1 шілдеден бастап жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің екі деңгейлі жүйесін енгізу көзделуде:

докторантура-диссертацияны қорғау және тиісті ғылым саласында философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беру;

докторантура-диссертацияны қорғау және ғылым докторы (Doctor of Science) ғылыми дәрежесін тағайындау.

Базалық докторантураға магистр дәрежесі немесе жоғары білімі бар (мамандық бағдарламалары бойынша) немесе клиникалық ординатураны аяқтаған (медицина ғылымдары үшін) ізденушілерді қабылдайды.

Өз кезегінде докторантураға түсу үшін ғылым кандидаты немесе философия докторы (PhD) дәрежесі немесе шетелде алынған соған теңестірілген басқа да ғылыми дәреже қажет.

Ғылымның экономиканың нақты секторымен интеграциялануын күшейту үшін білім беру және ғылыми-зерттеу ұйымдарына бірқатар салықтық және кедендік жеңілдіктер беріледі. базалық докторантура-диссертацияны қорғау және тиісті ғылым саласында философия докторы (PhD) ғылыми дәрежесін беру;

докторантура-диссертацияны қорғау және ғылым докторы (Doctor of Science) ғылыми дәрежесін тағайындау [13].

Базалық докторантураға магистр дәрежесі немесе жоғары білімі бар (мамандық бағдарламалары бойынша) немесе клиникалық ординатураны аяқтаған (медицина ғылымдары үшін) ізденушілерді қабылдайды.

Өз кезегінде докторантураға түсу үшін ғылым кандидаты немесе философия докторы (PhD) дәрежесі немесе шетелде алынған соған теңестірілген басқа да ғылыми дәреже қажет.

Ғылымның экономиканың нақты секторымен интеграциялануын күшейту үшін білім беру және ғылыми-зерттеу ұйымдарына бірқатар салықтық және кедендік жеңілдіктер беріледі.

Қорытынды

Өзбекстан Республикасының Білім беру жүйесінде соңғы 28 жылда іске асырылған реформалардың негізгі қорытындылары ретінде ең алдымен орта білім берудің нормативтік ұзақтығын 12 жылға дейін арттыра отырып, жоғары орта мектеп деңгейінде бейіндік білім беруді енгізуді, жоғары білім беруде даярлаудың барлық бағыттары мен мамандықтары үшін екі деңгейлі біліктілік жүйесін (бакалавр – магистр) белгілеуді, жоғары оқу орнынан кейінгі білім берудің екі деңгейлі жүйесін енгізуді, Өзбекстанның білім беру жүйесіне берік кіретін IT- Жоғары білім беру жүйесіндегі проблемалық аймақтар ретінде мектеп және орта арнайы білім беру мекемелерінің түлектері үшін жоғары білімнің қол жетімділігін, шешімдердің көпшілігі орталық деңгейде қабылданған кезде университеттердің автономиясының жеткіліксіздігі атап өтуге болады.

Халықты жоғары біліммен неғұрлым төмен қамту Түркіменстан мен Өзбекстан үшін тән, Қазақстан мен Қырғызстандағы қамту деңгейі неғұрлым жоғары.

Аймақ мемлекеттері жас адамдардың білім алуына жолында тұрған барлық мүмкін болатын кедергілерді ескеруі және оларды еңсеру үшін қажетті шаралар қабылдауы қажет. Білім берудің барлық деңгейінде – бастауыш, орта, жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі гендерлік теңдікті қамтамасыз ету. Тек білім беру жүйесінің дамуы ерлер мен әйелдердің қалған құқықтары мен мүмкіндіктерінің кеңеюіне алып келуі мүмкін.

Аймақтың басқа мемлекеттеріндегі сияқты, Өзбекстан Республикасының Жоғары білім беру жүйесін түбегейлі реформалауға ғылыми қызметке уәждемені арттыру, оқытушылардың бюрократиялық, есептік және басқа да жүктемесін төмендету есебінен болады, бұл оқытудың барынша тиімділігіне қол жеткізуге, оқыту үдерісінде және өзінің ғылыми зерттеулерінде назар аударуға мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі

1. <https://stat.uz/uz/>
2. Фонд Каримова начал прием заявок на учебу за рубежом//<https://centre1.com/uzbekistan/fond-karimova-nachal-priem-zayavok-na-uchebu-za-rubezhom/>
3. Системный мониторинг глобальных и региональных рисков: Центральная Азия: Новые вызовы./ Ред. Б.А. Акаева, А.В. Коротаев, Л.М. Исаев, А.Р. Шишкина /Изд.2. – М.: URSS, 2015. – 424 с
4. Документ Всемирного банка. Отчет № 88606-UZ. Узбекистан Модернизация системы высшего образования Июнь 2014 г. URL: <http://pubdocs.worldbank.org/en/695391484721687603/Uzbekistan-Higher-Education-Report-2014-ru.pdf> (дата обращения: 2.01.2018).
5. https://static.norma.uz/raznoe/03.12.2018/budget_2019.pdf
6. <https://data.gov.uz/ru/datasets/1757?dp-1-page=2>
7. Узбекистан. Обзор системы высшего образования. Февраль 2016 г. URL:<http://erasmusplus.uz/.../RU%20Uzbekistan%20country%20fiche%20rus%20Final%2018%20> (дата обращения: 2.01.2018).
8. Енисеев М. В Узбекистане началась многообещающая реформа системы высшего образования URL: http://central.asia-news.com/ru/articles/cnmi_ca/features/2017/05/09/feature-01(дата обращения: 11.01.2018).
- 9.«О государственной молодежной политике». Закон Республики Узбекистан. Принят Законодательной палатой 12 августа 2016 года. Одобрен Сенатом 24 августа 2016 года URL:http://www.lex.uz/pages/GetAct.aspx?lact_id=30262(дата обращения: 12.01.2018).
10. О совершенствовании порядка проведения вступительных тестовых испытаний в бакалавриат высших образовательных учреждений республики Постановление Президента Республики Узбекистан от 16 ноября 2017 года №ПП-3389 URL:<http://www.press-service.uz/ru/lists/view/1233>(дата обращения: 8.01.2018).
11. Гранты URL: <http://fondkarimov.uz/about-fund/scholarships/>(дата обращения: 2.01.2018).
12. Постановление Президента Республики Узбекистан О мерах по дальнейшему развитию системы высшего образования 20.04.2017 URL:<http://www.press-service.uz/ru/lists/view/420>(дата обращения: 2.01.2018).
13. Указ п р е з и д е н т а Республики Узбекистан 16.02.2017 г. n уп-4958 о дальнейшем совершенствовании системы послевузовского образования // URL:www.norma.uz/sobraniya_zakonodatelstva/sobranie_zakonodatelstva_n_8_ot_27_02_2017(дата обращения: 2.01.2018).

References

1. <https://stat.uz/uz/>
2. Fond Karimova nachal priem zayavok na учебу за рубежом//<https://centre1.com/uzbekistan/fond-karimova-nachal-priem-zayavok-na-uchebu-za-rubezhom/>
3. Sistemnyj monitoring global'nyh i regional'nyh riskov: Central'naya Aziya: Novye vyzovy./ Red. B.A. Akaeva, A.V. Korotaev, L.M. Isaev, A.R. SHishkina /Izd.2. – М.: URSS, 2015. – 424 s

4. Dokument Vsemirnogo banka. Otchet № 88606-UZ. Uzbekistan Modernizatsiya sistemy vysshego obrazovaniya Iyun' 2014 g. URL: <http://pubdocs.worldbank.org/en/695391484721687603/Uzbekistan-Higher-Education-Report-2014-ru.pdf> (data obrashcheniya: 2.01.2018).
5. https://static.norma.uz/raznoe/03.12.2018/budget_2019.pdf
6. <https://data.gov.uz/ru/datasets/1757?dp-1-page=2>
7. Uzbekistan. Obzor sistemy vysshego obrazovaniya. Fevral' 2016 g. URL: <http://erasmusplus.uz/.../RU%20Uzbekistan%20country%20fiche%20rus%20Final%2018%20> (data obrashcheniya: 2.01.2018).
8. Eniseev M.V Uzbekistane nachalas' mnogoobeshchayushchaya reforma sistemy vysshego obrazovaniya URL: http://central.asia-news.com/ru/articles/cnmi_ca/features/2017/05/09/feature-01 (data obrashcheniya: 11.01.2018).
9. «O gosudarstvennoj molodezhnoj politike». Zakon Respubliki Uzbekistan. Prinyat Zakonodatel'noj palatoj 12 avgusta 2016 goda. Odobren Senatom 24 avgusta 2016 goda URL: http://www.lex.uz/pages/GetAct.aspx?lact_id=30262 (data obrashcheniya: 12.01.2018).
10. O sovershenstvovanii poryadka provedeniya vstupitel'nyh testovyh ispytaniy v bakalavriat vysshih obrazovatel'nyh uchrezhdenij respubliki Postanovlenie Prezidenta Respubliki Uzbekistan ot 16 noyabrya 2017 goda №PP-3389 URL: <http://www.press-service.uz/ru/lists/view/1233> (data obrashcheniya: 8.01.2018).
11. Granty URL: <http://fondkarimov.uz/about-fund/scholarships/> (data obrashcheniya: 2.01.2018).
12. Postanovlenie Prezidenta Respubliki Uzbekistan O merah po dal'nejshemu razvitiyu sistemy vysshego obrazovaniya 20.04.2017 URL: <http://www.press-service.uz/ru/lists/view/420> (data obrashcheniya: 2.01.2018).
13. Ukaz p r e z i d e n t a respubliki uzbekistan 16.02.2017 g. n up-4958 o dal'nejshem sovershenstvovanii sistemy poslevuzovskogo obrazovaniya URL: www.norma.uz/sobraniya_zakonodatelstva/sobranie_zakonodatelstva_n_8_ot_27_02_2017 (data obrashcheniya: 2.01.2018).

МАЗМҰНЫ

Абдрахим М., Тулешова У. ҚАЗАҚ ХАЛЫҚ АУЫЗ ӘДЕБИЕТІНДЕГІ «ШЕН» ЖӘНЕ РЕСЕЙ ИМПЕРИЯСЫНЫҢ МАРАПАТТАРЫ МӘСЕЛЕСІ.....	5
Ахтаева Н.С., Парух К.И. SPSS – СТАТИСТИКА БАҒДАРЛАМАСЫНДА СТАТИСТИКАЛЫҚ ДЕРЕКТЕРДІ ҚОЛДАНУ АРҚЫЛЫ ДАҒДАРЫС ЖАҒДАЙЫНДА СПОРТШЫЛАРҒА ПСИХОЛОГИЯЛЫҚ КЕҢЕС БЕРУ	12
Байгапанова А.Б., Адильбаева А.С. СЕМЕЙ Өңірі ауыл еңбекшілерінің майданды өнім сұранысымен қамтамасыз етуі.....	19
Балтабаева К.Н. ӘБІЛҚАЙЫР МҰХАММЕД ҒАЗИ БАҒАДУР-ХАН.....	33
Бейсегулова А.Қ. ЭТНИКАЛЫҚ БІРЕГЕЙЛІКТІ САҚТАУДА ТІЛДІҢ ОРНЫ.....	45
Бекжан О.Д. ҚАССАҚ ЭТНОНИМИ ЖАЗЫЛҒАН КӨНЕ ТҮРКІ РУНА ЖАЗУЫНЫҢ МАҒЫНАСЫ.....	50
Гейдаров А. КСРО-НЫҢ ҚҰРЫЛУ ҚАРСАҢЫНДАҒЫ РКСФР-ДІҢ ОҢТҮСТІК КАВКАЗДАҒЫ САЯСАТЫ ЖӘНЕ БҰЛ БАҒЫТТАҒЫ ӨЗГЕШЕЛІКТЕР.....	57
Жайлыбаев Д.Ж. ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНДАҒЫ МОНО ЖӘНЕ ШАҒЫН ҚАЛАЛАРДЫҢ ДАМУЫ.....	63
Жанақова Н.Т. ҚАЛИ БІЛӘЛОВ – ЕЛІМІЗДЕГІ БІЛІМ ІСІНІҢ БІЛГІР ҰЙЫМДАСТЫРУШЫСЫ.....	68
Жарқынбаева Р.С., Байжанова С.Н. ӨЗБЕКСТАНДАҒЫ ЖОҒАРЫ БІЛІМ БЕРУ ЖҮЙЕСІНІҢ ДАМУЫНЫҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	73
Жуматаев Р.С., Кожабекова Ж.Б. ТҮРКІ-МОҢҒОЛ ХАЛЫҚТАРЫНДАҒЫ ЖЫЛҚЫМЕН БАЙЛАНЫСТЫ ДҮНИЕТАНЫМНЫҢ КЕЙБІР ҚЫРЛАРЫ.....	82
Ибраева А. ЖАҒАНША ДОСМҰХАМЕДОВ – АЛАШ ҚОЗҒАЛЫСЫНЫҢ ӨРШІЛ ҚАЙРАТКЕРІ.....	91
Ибраева А. АХМЕТ БІРІМЖАНОВ – АЛАШ ИНТЕЛЛИГЕНЦИЯСЫНЫҢ КӨРНЕКТІ ӨКІЛІ.....	101
Каженова Г.Т. СОЛТҮСТІК ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ӘСКЕРИ КОММУНИЗМ САЯСАТЫНА БУҚАРА ХАЛЫҚТЫҢ КӨРСЕТКЕН ҚАРСЫЛЫҒЫ.....	111
Кәрібаев Б.Б. ЖӨНІБЕК ХАН.....	120
Кәрібаев Б.Б. КЕРЕЙ ХАН.....	133
Кульшанова А.А. ЖАҢА ӘДІСНАМАЛЫҚ ТӘСІЛДЕР БОЙЫНША ҰЛТТЫҚ САЯСАТЫ БОЛЬШЕВИКТЕР ҚАЛЫПТАСУ КЕЗЕҢІНДЕ ТОТАЛИТАРЛЫҚ МЕМЛЕКЕТ.....	150
Қалыбекова М.Ч. XX ғ. 30-40 ЖЫЛДАРЫНДАҒЫ КСРО-НЫҢ ҚҰҒЫН СҮРГІН САЯСАТЫНЫҢ БІР ТҮРІ - ҚАЗАҚСТАНҒА КҮШТЕП ҚОНЫСТАНДЫРУ	154
Қалшабаева Б.К., Шакенов С.Т., Ермабылов А.Е. ҚОЛА ДӘУІРІНДЕГІ ҚАЛБА-НАРЫМ ТҮРҒЫНДАРЫНЫҢ ДҮНИЕТАНЫМЫ (ЖЕРЛЕУ ОРЫНДАРЫ МАТЕРИАЛДАРЫ НЕГІЗІНДЕ).....	163
Қойгелдиев М.Қ. МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ: АЛАШТЫҚ ҚАЛАМҒЕРЛЕР МАНИФЕСІ.....	170
Қойгелдиев М.Қ. ЕСМАҒАМБЕТ ИСМАЙЛОВ: МЕН ӘДЕБИЕТТІ БАРЛЫҚ МҮДДЕМНЕН ЖОҒАРЫ ҚОЙДЫМ!.....	192
Қорабай С.С. «ДАНА ХИКАР ХИКАЯСЫ» ЖӘДІГЕРІ – АРМЯН ЖАЗУЫНДАҒЫ ОРТА ҒАСЫРЛЫҚ ҚЫПШАҚ ЖАЗБА ЕСКЕРТКІШІ.....	226

Майданали З. ТӨРЕ ЖӘНЕ ШЫҢҒЫС ХАННЫҢ ЖАСАҒЫН ЗЕРТТЕУДЕГІ ЗАМАНАУИ ҒЫЛЫМИ ПАРАДИГМАЛАР.....	232
Мамедзаде У.К. ӘЗЕРБАЙЖАН РЕСПУБЛИКАСЫ АЙМАҚТАҒЫ БЕЙБІТШІЛІК ПЕН ТҰРАҚТЫЛЫҚТЫҢ КЕПІЛІ РЕТІНДЕ..	238
Мамиров Т.Б., Клышев Е.Е. ОЙСЫЛҚАРА ЖЕРІНДЕГІ ТАС ДӘУІРІНІҢ ЕСКЕРТКІШТЕРІ ТУРАЛЫ(АҚТӨБЕ ОБЛЫСЫ): АЛДЫН-АЛА ХАБАРЛАМА.....	247
Молдабаева Д.Ж., Маратұлы Т. X-XI Ғ. ҚАРАХАН МЕМЛЕКЕТІНІҢ ШЫҒЫС САЯСАТЫ: КОЧО ҰЙҒЫР ИДИҚҰТТЫҒЫМЕН СОҒЫСЫ ЖӘНЕ ХОТАНДЫ ЖАУЛАП АЛУЫ.....	254
Мургабаев С.С. ҚАРАТАУ ПЕТРОГЛИФТЕРІНДЕГІ ТҮРКІ КЕЗЕҢІНІҢ БЕЙНЕЛЕРІ МЕН ТАҢБАЛАРЫ.....	262
Мұхитов Қ. ГУРЬБЕВ-ҚАНДЫАҒАШ ТЕМІР ЖОЛЫНЫҢ САЛЫНУ ТАРИХЫ.....	282
Омарова Г.Ә. АЛЖИР ҚАСІРЕТІ: АЗАП ШЕККЕН АНАЛАР ЕСТЕЛІГІНДЕ.....	289
Оспанғалиев Қ.Ә. БҮКІЛРЕСЕЙЛІК ҚҰРЫЛТАЙ ЖИНАЛЫСЫ ҚАРСАҢЫНДАҒЫ ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАННЫҢ ҚОҒАМДЫ-САЯСИ ЖАҒДАЙЫ.....	297
Саурықова Ж.С. ҚАЗАҚСТАНДАҒЫ ҰЖЫМДАСТЫРУ ЖӘНЕ КУЛАКТАРДЫ ЖОЮ ПРОЦЕСІНДЕГІ БҰРМАЛАНУЛАР.....	309
Смағұлов Б. ТОНЬКӨКТИҢ ЕКІНШІ ТҮРІК ҚАҒАНДЫҒЫ КЕЗІНДЕГІ ҚОҒАМДЫҚ ЖӘНЕ ӘСКЕРИ-САЯСИ ҚЫЗМЕТІ (VII – VIII ҒҒ.).....	318
Сұлтанғалиева Г., Ануаров Н.Т. ОРЕНБУРГ КАДЕТ КОРПУСЫ ЖӘНЕ XIX Ғ. ҚАЗАҚ ОФИЦЕРЛЕРІ.....	330
Ташқараева Ә.М. АБУ-Л-ҒАЗИ БАҒАДҰР ХАН: ӨМІРІ МЕН ҚОҒАМДЫҚ ҚЫЗМЕТІ.....	338
Төлеубаев Ә.Т., Жұматаев Р.С., Шакенов С.Т., Ерғабылов А.Е. ШІЛІКТІ-ТАРБАҒАТАЙ АРХЕОЛОГИЯЛЫҚ ЭКСПЕДИЦИЯСЫНЫҢ 2019 ЖЫЛЫ ЕЛЕКЕ САЗЫ ҚОРЫМЫНДА ЖҮРГІЗГЕН ЗЕРТТЕУ ЖҰМЫСТАРЫ.....	347
Хасенова Б.М. АРХЕОЛОГИЯ БОЙЫНША КИМАК ҚОҒАМЫНДАҒЫ ГЕНДЕР.....	353

СОДЕРЖАНИЕ

Абдрахим М., Тулешова У. ВОПРОСЫ «ЧИНА» И НАГРАД РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ В КАЗАХСКОМ УСТНОМ НАРОДНОМ ТВОРЧЕСТВЕ.....	5
Ахтаева Н.С., Парух К.И. ПСИХОЛОГИЧЕСКОЕ КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ СПОРТСМЕНОВ В КРИЗИСНЫХ СИТУАЦИЯХ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ СТАТИСТИЧЕСКОЙ ВЫКЛАДКИ ДАННЫХ В ПРОГР.....	12
Байгапанова А.Б., Адильбаева А.С. ОБЕСПЕЧЕНИЕ СЕЛЬСКИМ НАСЕЛЕНИЕМ СЕМИПАЛАТИНСКОГО РЕГИОНА ПОТРЕБНОСТЕЙ ФРОНТА.....	19
Балтабаева К.Н. АБУЛХАИР МУХАММЕД ГАЗИ БАХАДУР-ХАН.....	33
Бейсегулова А.К. РОЛЬ ЯЗЫКА В СОХРАНЕНИИ ЭТНИЧЕСКОЙ ИДЕНТИЧНОСТИ.....	45
Бекжан О.Д. ЗНАЧЕНИЯ ДРЕВНЕ ТЮРКСКОГО РУНИЧЕСКОГО ПИСЬМА, ГДЕ НАПИСАН ЭТНОНИМ КАССАК.....	50
Гейдаров А. ПОЛИТИКА РСФСР НА ЮЖНОМ КАВКАЗЕ НАКАНУНЕ ОБРАЗОВАНИЯ СССР И РАЗЛИЧИЯ В ДАННОМ НАПРАВЛЕНИИ.....	57
Жайлыбаев Д.Ж. РАЗВИТИЕ МАЛЫХ И МОНО ГОРОДОВ ТУРКЕСТАНСКОЙ ОБЛАСТИ.....	63
Жанакова Н.Т. КАЛИ БИЛАЛОВ – ТАЛАНТЛИВЫЙ ОРГАНИЗАТОР ОБРАЗОВАНИЯ В СТРАНЕ.....	68
Жаркынбаева Р.С., Байжанова С.Н. ОСОБЕННОСТИ РАЗВИТИЯ СИСТЕМЫ ВЫСШЕГО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН.....	73
Жуматаев Р.С., Кожабекова Ж.Б. НЕКОТОРЫЕ АСПЕКТЫ МИРОВОЗЗРЕНИЯ ТЮРКО-МОНГОЛЬСКИХ НАРОДОВ, СВЯЗАННЫЕ С ЛОШАДЬЮ.....	82
Ибраева А. ЖАХАНША ДОСМУХАМЕДОВ – АМБИЦИОЗНЫЙ ДЕЯТЕЛЬ АЛАШСКОГО ДВИЖЕНИЯ.....	91
Ибраева А. АХМЕТ БИРИМЖАНОВ – ВЫДАЮЩИЙСЯ ПРЕДСТАВИТЕЛЬ АЛАШСКОЙ ИНТЕЛЛИГЕНЦИИ.....	101
Каженова Г.Т. СОПРОТИВЛЕНИЕ НАРОДНЫХ МАСС ПОЛИТИКЕ ВОЕННОГО КОММУНИЗМА В СЕВЕРНОМ КАЗАХСТАНЕ.....	111
Карибаев Б.Б. ЖАНИБЕК ХАН.....	120
Карибаев Б.Б. КЕРЕЙ ХАН.....	133
Кульшанова А.А. НОВЕЙШИЕ МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ ПО НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИТИКЕ БОЛЬШЕВИКОВ В ПЕРИОД СТАНОВЛЕНИЯ ТОТАЛИТАРНОГО ГОСУДАРСТВА.....	150
Калыбекова М.Ч. ПРИНУДИТЕЛЬНОЕ ПЕРЕСЕЛЕНИЕ НАРОДОВ В КАЗАХСТАН КАК ФОРМА РЕПРЕССИВНОЙ ПОЛИТИКИ СССР (1937-1945).....	154
Калшабаева Б.К., Шакенов С.Т., Ергабылов А.Е. МИРОВОЗЗРЕНИЕ НАСЕЛЕНИЯ КАЛБА-НАРЫМСКИХ ПРЕДГОРИЙ В ЭПОХУ БРОНЗЫ (НА ОСНОВАНИИ МАТЕРИАЛОВ ЗАХОРОНЕНИЙ).....	163
Койгелдиев М. МАГЖАН ЖУМАБАЕВ: МАНИФЕСТ НАЦИОНАЛЬНОГО ПИСАТЕЛЯ.....	170
Койгелдиев М. ЕСМАГАМБЕТ ИСМАИЛОВ: Я ЛИТЕРАТУРУ СТАВИЛ ВЫШЕ ВСЕХ СВОИХ ИНТЕРЕСОВ!.....	192
Корабай С.С. «СКАЗАНИЕО ПРЕМУДРОМ ХИКАРЕ» – АРМЯНОПИСЬМЕННЫЙ КЫПЧАКСКИЙ ПАМЯТНИК СРЕДНЕВЕКОВЬЯ.....	226

Майданали З. СОВРЕМЕННЫЕ НАУЧНЫЕ ПАРАДИГМЫ И ТЕНДЕНЦИИ В ИЗУЧЕНИИ ТÖРЕ И ЯСЫ ЧИНГИСХАНА.....	232
Мамедзаде У.К. АЗЕРБАЙДЖАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА КАК ГАРАНТ МИРА И СТАБИЛЬНОСТИ В РЕГИОНЕ.....	238
Мамиров Т.Б., Клышев Е.Е. О ПАМЯТНИКАХ КАМЕННОГО ВЕКА МЕСТНОСТИ ОЙСЫЛКАРА (АКТЮБИНСКАЯ ОБЛ.): ПРЕДВАРИТЕЛЬНОЕ СООБЩЕНИЕ.....	247
Молдабаева Д.Ж., Маратұлы Т. ВОСТОЧНАЯ ПОЛИТИКА КАРАХАНИДСКОГО ГОСУДАРСТВА В X-XI ВЕКАХ: ВОЙНА С УЙГУРСКИМ ИДИКУТСТВОМ КОЧО И ЗАВОЕВАНИЕ ХОТАНА.....	254
Мургабаев С.С. ИЗОБРАЖЕНИЯ И ТАМГИ РАННЕТЮРКСКОГО ПЕРИОДА В ПЕТРОГЛИФАХ КАРАТАУ.....	262
Мухитов К. ИСТОРИЯ СТРОИТЕЛЬСТВА ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ ГУРЬЕВ-КАНДАГАЧ.....	282
Омарова Г.А. ГОРЕСТИ АЛЖИРА В ВОСПОМИНАНИЯХ МАТЕРЕЙ-УЗНИЦ.....	289
Оспангалиев К.А. ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ СИТУАЦИЯ В ВОСТОЧНОМ КАЗАХСТАНЕ НАКАНУНЕ ВСЕРОССИЙСКОГО УЧРЕДИТЕЛЬНОГО СОБРАНИЯ.....	297
Саурыкова Ж.С. ПЕРЕГИБЫ И ИСКРИВЛЕНИЯ В ПРОЦЕССЕ КОЛЛЕКТИВИЗАЦИИ И РАСКУЛАЧИВАНИЯ В КАЗАХСТАНЕ.....	309
Смагулов Б. ОБЩЕСТВЕННАЯ И ВОЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ТОНЬЮКУКА В ПЕРИОД ВТОРОГО ТЮРКСКОГО КАГАНАТА (VII – VIII ВВ.).....	318
Султангалиева Г.С., Ануаров Н.Т. ОРЕНБУРГСКИЙ КАДЕТСКИЙ КОРПУС И КАЗАХСКИЕ ОФИЦЕРЫ XIX В.....	330
Ташкараева А.М. АБУ-Л-ГАЗИ БАХАДУР ХАН: ЖИЗНЬ И ОБЩЕСТВЕННАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ.....	338
Төлеубаев Ә.Т., Жұматаев Р.С., Шакенов С.Т., Ерғабылов А.Е. ИССЛЕДОВАНИЯ, ПРОВЕДЕННЫЕ ШИЛИКТИ - ТАРБАГАТАЙСКОЙ АРХЕОЛОГИЧЕСКОЙ ЭКСПЕДИЦИЕЙ В 2019 ГОДУ НА МОГИЛЬНИКЕ ЕЛЕКЕ САЗЫ.....	347
Хасенова Б.М. ГЕНДЕР В КИМАКСКОМ ОБЩЕСТВЕ ПО ДАННЫМ АРХЕОЛОГИИ.....	353

CONTENTS

Abdrakhim M., Tuleshova U. QUESTIONS OF “RANK” AND AWARDS OF THE RUSSIAN EMPIRE IN THE KAZAKH ORAL FOLK.....	5
Akhtayeva N.S., Paruch K.I. PSYCHOLOGICAL CONSULTING OF ATHLETES IN CRISIS SITUATIONS USING STATISTICAL DATA CALCULATIONS IN THE SPSS-STATISTICS PROGRAM.....	12
Baigapanova A.B., Adilbayeva A.S. COVERING THEFRONT DEMANDS BY THE RURAL POPULATION OF THE SEMIPALATINSK REGION.....	19
Baltabayeva K. ABULKHAIR MUKHAMET GAZI BAKHADUR-KHAN.....	33
Beysegulova A.K. THE ROLE OF LANGUAGE IN PRESERVING ETHNIC IDENTITY.....	45
Bekzhan O.D. THE VALUES OF THE ANCIENT TURKIC RUNIC LETTERS, WHERE THE WRITTEN WORD KASSAK.....	50
Heydarov A. THE SOUTH CAUCASUS POLICY OF RSFSR ON THE EVE OF THE USSR ESTABLISHMENT AND DIFFERENCES IN THIS DIRECTION.....	57
Zhailybayev D.Zh. DEVELOPMENT OF SMALL AND MONO CITIES OF TURKESTAN REGION.....	63
Zhanakova N.T. KALI BILALOV – TALENTED ORGANIZER OF EDUCATION IS IN COUNTRYS.....	68
Zharkynbayeva R., Baizhanova S. FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF THE HIGHER EDUCATION SYSTEM OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN.....	73
Zhumataev R.S., Kozhabekova Zh.B. SOME ASPECTS OF WORLDVIEW RELATED TO HORSES AT TURK-MONGOLIAN PEOPLES.....	82
Ibraeva A. ZHAKHANSHA DOSMUKHAMEDOV – THE AMBITIOUS ACTOR OF THE ALASH MOVEMENT.....	91
Ibraeva A. AKHMET BIRIMZHANOV – THE OUTSTANDING REPRESENTATIVE OF THE ALASH INTELLIGENTSIA.....	101
Kazhenova G. THE RESISTANCE OF THE POPULATION TO THE POLICY OF WAR COMMUNISM IN NORTHERN KAZAKHSTAN.....	111
Karibaev B. JANIBEK KHAN.....	120
Karibaev B. KEREY KHAN.....	133
Kulshanova A.A. THE LATEST METHODOLOGICAL APPROACHES TO THE NATIONAL POLICY OF THE BOLSHIEVIKS IN THE PERIOD OF THE TOTALITARIAN STATE FORMATION.....	150
Kalybekova M.Ch. FORCED RESETTLEMENT OF PEOPLES TO KAZAKHSTAN AS A FORM OF REPRESSIVE POLICY OF THE USSR (1937-1945).....	154
Kalshabayeva B.K., Shakenov S.T., Ergabylov A.E. WORLDVIEW OF THE POPULATION OF KALBA-NARYM FOOTHILLS IN THE BRONZE AGE (BASED ON BURIAL MATERIALS).....	163
Koigeldiyev M. MAGZHAN ZHUMABAYEV: MANIFESTO OF A NATIONAL WRITER.....	170
Koigeldiyev M. YESMAGAMBET ISMAILOV: I PUT LITERATURE ABOVE ALL MY INTERESTS!.....	192
Korabay S. A «STORY ABOUT WISE HIKAR» IS ARMENIAN WRITING KIPCHAK MONUMENT OF MIDDLE AGES.....	226
Maidanali Z. MODERN SCIENTIFIC PARADIGMS AND TRENDS IN THE STUDY OF TÖRE AND YASY CHINGISKHAN.....	232

Mamedzade U.K.	
REPUBLIC OF AZERBAIJAN AS A GUARANTOR OF PEACE AND STABILITY IN THE REGION.....	238
Mamirov T.B., Klyshev E.E.	
ABOUT THE STONE AGE SITES OF OYSYLKARA (AKTOBE REGION): PRELIMINARY REPORT.....	247
Moldabayeva D.J., Maratulu T.	
THE EASTERN POLICY OF QARAKHANID STATE IN X-XI CENTURIES:THE WARFARE BETWEEN KOCHO KINGDOM OF UYGHURS AND THE INVASION OF KHOTAN.....	254
Murgabayev S.S.	
IMAGES AND TAMGI OF THE EARLY TURKISH PERIOD IN KARATAU PETROGLYPHS.....	262
Mukhitov K.	
THE HISTORY OF THE RAILWAY GURYEV-KANDAGASH CONSTRUCTION.....	282
Omarova G.	
THE SORROWS OF ALGERIA IN THE MEMORIES OF MOTHERS-PRISONERS.....	289
Ospangaliev K.A.	
SOCIO-POLITICAL SITUATION IN EAST KAZAKHSTAN ON THE EVE OF THE ALL-RUSSIAN CONSTITUENT ASSEMBLY.....	297
Saurykova Zh.	
EXCESSES AND DISTORTIONS IN THE PROCESS OF COLLECTIVIZATION AND DISPOSSESSION IN KAZAKHSTAN.....	309
Smagulov B.	
MILITARY-POLITICAL ACTIVITY OF TONYUKUK IN THE PERIOD OF SECOND TURKIC QAGHANATE (VII - VIII CENTURIES).....	318
Sultangalieva G.S., Anuarov N.T.	
ORENBURG CADET CORPS AND KAZAKH OFFICERS IN THE XIX CENTURY.....	330
Tashkaraeva A.	
ABU-L-GHAZI BAHADUR KHAN: LIFE AND PUBLIC ACTIVITIES.....	338
Toleubaev A.T., Zhumatayev R.S., Shakenov T., Ergabilov A.E.	
RESEARCH WORK CARRIED OUT BY THE SHILIKTY-TARBAGATAI ARCHAEOLOGICAL EXPEDITION IN 2019 AT THE YELEKE SAZY NECROPOLIS.....	347
Khasenova B.M.	
GENDER IN THE KIMAK SOCIETY ACCORDING TO DATA OF ARCHEOLOGY.....	353

EDU.E-HISTORY.KZ

электрондық ғылыми журналы 2019. 4(20)

Бас редактор:
Қабылдинов З.Е.

Компьютерде беттеген:
Зикирбаева В.С.

Жарияланған күні: 15.12.2019.
Пішімі 70x100/16. Баспа табағы 26,6.

Құрылтайшысы және баспагері:
Қазақстан Республикасы Ғылым және жоғары білім министрлігі Ғылым комитеті
Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМК

Редакция мен баспаның мекен-жайы:
050010, Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй
ҚР ҒЖБМ ҒК Ш.Ш. Уәлиханов атындағы Тарих және этнология институты
ШЖҚ РМКТел.: +7 (727) 261-67-19, +7 (727) 272-47-59

Е-mail: edu.history@bk.ru.
Журнал сайты: <https://edu.e-history.kz>

Ш.Ш. Уәлиханов ат. ТжЭИ басылған:
050010 Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Шевченко көш., 28-үй